

2525

10067

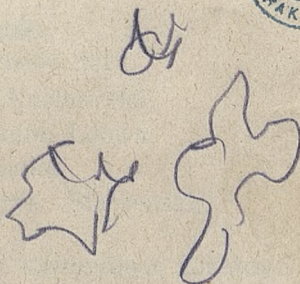
42, 43 i 44 SPRAWOZDANIE
TOWARZYSTWA
OPIEKI SZPITALNEJ DLA DZIECI
W KRAKOWIE

WRAZ ZE SPRAWOZDANIAMI

SZPITALA ŚW. LUDWIKA DLA DZIECI W KRAKOWIE
I KOLONII LECZNICZEJ DLA DZIECI SKROFULICZNYCH
I ZAGROŻONYCH GRUŻLICĄ POD ŚW. JOZEFEM W RABCE

ZA ROK

1914, 1915, 1916.

W KRAKOWIE,
CZCIONKAMI DRUKARNI „GŁOSU NARODU“.

1917.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA OPIEKI SZPITALNEJ.

Towarzystwo Opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie

zawiązane w roku 1872.

Protektor:

JE. Adam książę Sapieha, Książę Biskup Krakowski.

Komitet zarządzający:

wybrany na lat trzy 12 kwietnia 1913.

Przewodniczący: Vacat.

Zastępca: Prof. Dr. Zoll Fryderyk (młod.).

Członkowie: X. Prof. Dr. Władysław Chotkowski.

Jan Kanty Federowicz.

Dr. Franciszek Murdzieński.

Dr. Bronisław Olearski.

Mieczysław Sędzimir.

Kontrolorowie: Vacat.

Vacat.

Grono Dam Opiekunek:

wybrane na lat trzy 12 kwietnia 1913.

Anna Chylińska,

Janina Kostanecka,

Walerowa Jaworska,

Wilhelmina Leowa,

Ks. Teresa Lubomirska,

Hr. Krystyna Potocka,

Hr. Marya Starzeńska.

Towarzystwo założyło i utrzymuje następujące zakłady:

I. Szpital. św. Ludwika dla dzieci w Krakowie

od r. 1876 (łóżek 120).

II. Kolonię leczniczą dla dzieci skrofulicznych i zagrożonych gruźlicą

pod św. Józefem w Rabce.

od r. 1887 (łóżek 100).

Członkowie Towarzystwa:

A) *Fundatorowie:*

Ks. Czartoryska Zuzanna.
Prof. Dr. Jakubowski M. L.
Hr. Pusłowska Marya.
Hr. Tyszkiewicz Benedykt.

B) *Członkowie stali:*

Prof. Dr. Bujak Franciszek.
Kostanecka Janina.
Prof. Dr. Lewkowicz Ksawery.
Lewkowiczowa Stanisława.
Łepkowska Celina.
Prof. Dr. Łepkowski Wincenty.

C) *Członkowie czasowi:*

X. Biskup Bandurski Wład.
Hr. Baworowski Wacław.
Dr. Buzdygan Mikołaj.
X. Prof. Dr. Chotkowski Wład.
Chylińska Anna.
Chyliński Michał.
Czarnomska Eliza.
Czarnomski Mikołaj.
Dr. Dembowski Ignacy.
Dobrowolski Michał.
Dyzmański Tomasz.
Federowicz Jan.
Federowiczowa Tadeuszowa.
Dr. Fedorowicz Adam.
Fedorowiczówna Ludmiła.
Grodzicka Klementyna.
Hrebenda Władysław.
Jakubowska Henryka.
Jakubowska Zofia.
Jaworska Walerowa.
Kadenowa Wanda.
Hr. Krasińska Izabela.
X. Kanonik Krupiński Jan.
Prof. Dr. Kostanecki Kazim.
Dr. Lang. Otokar.
Hr. Lasocka Czesławowa.
Leowa Wilhelmina.
Lewicki Bolesław.

Ks. Lubomirska Teresa.
Ks. Lubomirski Kazimierz.
Madeyska Marya.
Małachowska Leonida.
Matusiński Jacek.
Mączyński Maciej.
Mendelsburgowa Flora.
Michałowska Marya.
Hr. Mostowska Zofia.
Dr. Murdzieński Franciszek.
Dr. Mydlarski Władysław.
Niesiołowski Kazimierz.
X. Biskup Nowak Anatol.
Olszewska Kazimiera.
Dr. Olearski Bronisław.
Dr. Oświecimski Szczęsny.
Pareńska Elżbieta.
Dr. Pieńczykowski Meliton.
Pollerowa Wanda.
Pompa Edward.
Popielowa Marya.
Hr. Potocka Krystyna M.
Hr. Potocka Katarzyna.
Hr. Potocka Krystyna C.
Dr. Poźniak Stanisław.
Hr. Raczyńska Róża.
Hr. Raczyński Edward.
Prof. Dr. Raczyński Jan.

Roszkowski Leon.
Prof. Dr. Rutkowski Maksym.
Rylski Stefan.
Rylska Zofia.
Sędziemirowa Jadwiga.
Sędzimir Mieczysław.
Hr. Starzeńska Marya.
Struszkiewicz Władysław.
Strzyżowski Józef.
Studzińska Marya.
Studziński-Prus Władysław.
Dr. Supiński Edmund.
Świerzowa Helena.
Szatkowski Henryk.
Dr. Szlachtowski Stanisław.
Szołajska Włodzimira.

Hr. Tarnowska Róża.
J. E. Hr. Tarnowski Stanisław.
Turowiczowa Klotylda.
Hr. Tyszkiewiczowa z hr. Po-
tockich Marya.
Hr. Tyszkiewiczowa Marya.
Wędrychowska Gabryelowa.
Hr. Wodzicka Stanisławowa.
J. E. Hr. Wodzicki Antoni.
Wysocki Michał.
Zduniowa Róża.
Zieleniewski Edmund.
Prof. Dr. Zoll Fryderyk (jun.).
Zollowa Adela
Żeleński Ludwik.

Po koniec roku 1916 przystąpili do Towarzystwa i wpi-
sani zostali w poczet członków stałych:

Prof. Dr. Franciszek Bujak.   Prof. Dr. Ksawery Lewkowicz.
Stanisława Lewkowiczowa.

W poczet członków czasowych:

Dr. Dembowski Ignacy.	Prof. Dr. Kostanecki Kazim.
Dr. Fedorowicz Adam.	Dr. Oświecimski Szczęsny.
Fedorowiczówna Ludmiła.	Pompa Edward.
Ks. Kan. Krupiński Jan.	Dyr. Strzyżowski Józef.

**Uwaga: Osoby, życzące sobie przystąpić do Towarzystwa
Opieki Szpitalnej dla dzieci w Krakowie, zechcą się zgłaszać do
jednego z Członków Komitetu.**

**(Wyjątek z § 3. Statutu). Osoba składająca na raz kwotę
przynajmniej 200 Koron zostaje członkiem stałym Towarzystwa.**

**Członkowie czasowi obowiązani są opłacać rok rocznie naj-
mniej po 10 Kor.**

SPRAWOZDANIE z czynności Towarzystwa i Komitetu.

Wpływ wojny światowej, wywołujący przewroty we wszystkich dziedzinach życia zbiorowego i prywatnego, odbił się niekorzystnie i na naszym Towarzystwie, krępując jego działalność i utrudniając prawidłowy tok czynności.

W tym najcięższym okresie istnienia Towarzystwa opuścił je na zawsze człowiek, który był jego twórcą i duszą. Ś. p. Prof. Dr. Jakubowski nawet w ostatnich chwilach życia nie przestał troszczyć się o losy szpitala św. Ludwika i Kolonii leczniczej w Rabce, instytucyj, które całym sercem umiłował. Wszak są one owocem długoletniej jego pracy, wysiłków i zabiegów. Śmierć ś. p. prof. Jakubowskiego była dla Towarzystwa ciosem ciężkim, który ponadto ugodził w nie w czasach tak krytycznych. Komitet, obejmując jako spuściznę po zmarłym dzieło szlachetne i dla ogółu niezmiernie użyteczne, przejęty jest gorącym pragnieniem by je rozwijać dalej w myśl intencji jego Twórcy.

Wśród piętrzących się z każdym dniem trudności, praca odbywa się w coraz cięższych warunkach. Komitet walcząc z brakiem środków materialnych, z niepokojem spogląda w przyszłość. Wydatna pomoc ze strony społeczeństwa jest konieczną, by cele Towarzystwa mogły być osiągnięte, by jego działalność pozostała nadal użyteczną i zbawienną. Dziś odpadły ważne źródła dochodów, a drożyzna wzrosła w sposób niesłychany.

Pomimo licznych przeszkód, do których przyłączyło się powołanie do służby wojskowej kilku lekarzy, pracujących w instytucjach Towarzystwa szpital św. Ludwika funkcjonuje prawidłowo, nie ograniczywszy dotąd liczby przyjmowanych chorych a w sezonie letnim 1916 r. 183. dzieci korzystało z dobrodziejstwa kolonii rabczańskiej.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje trzechlecie wojenne t. j. r. 1914, 1915 i 1916.

Ogólne doroczne zebranie Towarzystwa odbyło się dnia 25. kwietnia 1914. przy licznym współudziale Członków. Prze-

wodniczył J. E. ks. Biskup Adam ks. Sapieha protektor Towarzystwa.

Przyjęto do wiadomości sprawozdanie z czynności Komitetu za rok 1913 oraz rachunki Towarzystwa, szpitala św. Ludwika i kolonii leczniczej pod wezw. św. Józefa w Rabce, sprawdzone i przedłożone przez kontrolorów ks. kan. Drohojowskiego i Eustachego Chronowskiego. Sprawozdanie z ruchu chorych w szpitalu św. Ludwika przedstawił dyrektor Dr. Fr. Murdzieński, a z kolonii leczniczej w Rabce Dr. O. Lang, jako lekarz ordynujący.

Po uwzględnieniu prośby ks. Kazimierzowej Lubomirskiej o zwolnienie jej z obowiązków przewodniczącej Komitetu balu rabczańskiego, wybrano w jej miejsce hr. Stanisławową Tarnowską a na skarbniczkę hr. Adamową Starzeńską.

W roku 1914 Komitet odbył 2 posiedzenia. W roku 1915 nie było ani Walnego Zgromadzenia ani posiedzeń Komitetu. Wielu członków Towarzystwa bawiło wówczas poza Krakowem, co uniemożliwiło zebrania.

W roku 1916 było 6 posiedzeń Komitetu a to w dniach 24 stycznia (2), 19-go lutego, 10 marca, 14 kwietnia, 12 maja, 9 czerwca i 1 grudnia.

Z powodu śmierci obu kontrolorów Towarzystwa, zaprosił Komitet do zbadania rachunków Towarzystwa Członków pp. Edwarda Pompe i dyr. Józefa Strzyżowskiego.

Komitet Towarzystwa poczuwa się do miłego obowiązku złożenia serdecznego podziękowania gminie miasta Krakowa, krakowskim Kasom oszczędności miejskiej i powiatowej, oraz Towarzystwu Wzajemnych Ubezpieczeń za udzielone łaskawie w ubiegłym okresie trzechletnim subwencye na rzecz Szpitala św. Ludwika i Kolonii leczniczej w Rabce.

KRONIKA ŻAŁOBNA.

Dr. MACIEJ LEON JAKUBOWSKI

profesor pedyatrii i rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, radca dworu, honorowy obywatel miasta Krakowa zmarł dnia 14' grudnia 1915 r.

Żywot jego, niezwykle czynny i pracowity, pełen nieocenionych zasług dla nauki i bliźnich, splata się ściśle z dziejami Towarzystwa opieki szpitalnej dla dzieci, szpitala św. Ludwika i kolonii leczniczej w Rabce. Z jego inicjatywy powstały te instytucje, którym też ś. p. prof. Jakubowski większą część swego życia poświęcił. W tworzeniu i rozwoju ukochanego dzieła pracował bystry i głęboki jego rozum wspólnie z gorącym i wrażliwym sercem, które tak silnie i szczerze odczuwało smutną dolę biednych, chorych dzieci. Niespożytym zapałem innych do współdziałania pociągał. Obdarzony niezwykłym talentem organizacyjnym umiał być śmiałym w pomysłach a dokładnym i konsekwentnym w ich wykonaniu. Nie tracąc myśli przewodniej, każdy szczegół sumiennie i drobiazgowo obmyślał i opracowywał. Cześć i wdzięczność, jaką był otoczony za życia, nie wygaśnie w pamięci potomnych bo stworzył dzieło trwałe dla dobra dalszych pokoleń cierpiących i nieszczęśliwych.

Z grona członków Towarzystwa w ciągu lat 1914, 1915 i 1916 rozstali się z tym światem:

Natalia z Gryf Trojackich Langowa. członek stały Towarzystwa zmarła 29 sierpnia 1914 w Krakowie. (Fundacya na cele kolonii rabczańskiej.)

Prof. Dr. Karol Żułowski, członek czasowy, zmarł 3 grud. 1914.

Cezary Haller, członek czasowy, zmarł 9 lipca 1915.

Eugeniusz Kleitz, członek czasowy, zmarł 30 czerwca 1915.

Dr. Stanisław Biesiadecki, członek czasowy, zmarł 21 lipca 1915.

Prof. Dr. Wicherkiewicz Bolesław, członek stały Towarzystwa, zmarł dnia 7 grudnia 1915.

Prof. Dr. Józef Milewski, członek czasowy; zmarł w Kijowie 16 stycznia 1916.

Prof. Dr. Stanisław Domański, członek czasowy, zmarł 12. lutego 1916 roku.

Dr. Józef Odrowąż Krzyszkowski, dyrektor szpitala św. Łazarza, objął z dniem 1 stycznia 1914 również i kierownictwo szpitala św. Ludwika. Znajomość rzeczy i wielkie doświadczenie w połączeniu z niepospolitymi przymiotami umysłu i serca cechowały na każdym kroku jego pożyteczną, choć niestety zbyt krótką działalność powierzonej mu instytucji. Zły stan zdrowia zmusił go do opuszczenia posterunku po niespełna ośmio-miesięcznej pracy. Zmarł dnia 24 kwietnia 1916 r.

Eustachy Jaxa Chronowski, członek stały i kontrolor Towarzystwa, był jego troskliwym opiekunem i hojnym dobroczyńcą. Stworzył fundusz imienia Chronowskich a umierając przekazał Towarzystwu legat 2.000 Koron, zmarł 17 Maja 1916 r.

Ks. Juliusz Drohojowski, kontrolor Towarzystwa, któremu szczerze był oddany zmarł 16 sierpnia 1916.

Dr. Jan Jakubowski, bratanek ś. p. profesora, zmarł dnia 29 sierpnia 1916 r. w Zakopanem. Znakomity prawnik i zacny obywatel. Wiedzą swą i doświadczeniem zawodowem oddawał Towarzystwu nieocenione przysługi, zawsze chętny i pełen zapału gdy chodziło o rozwój i dobro obu instytucyj.

Rachunki Towarzystwa Opieki szpitalnej za lata 1914, 1915 i 1916.

DOCHODY.

WYDATKI.

	1914		1915		1916		1914		1915		1916	
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
Saldą z poprzedniego roku	1.096	74	17.462	65	33.310	63	284	80	—	—	—	—
Wkładki Członków	670	—	580	—	790	—	—	—	105	55	—	—
Na fundusz chorej służby św. Ludwika	400	—	—	—	400	—	85	55	85	70	452	70
Na fundusz chorej służby kolonii Rabczańskiej	100	—	—	—	100	—	9	22	149	74	559	44
Odsetki od funduszu żelaznego rekonwalescent.	800	—	1.200	—	400	—	500	—	—	—	—	—
Odsetki od fund. żelazn. Jankubowskiego i Andrzejka	—	—	—	—	123	75	—	—	400	—	—	—
Odsetki od funduszu dyspozycyjnych	26	05	78	97	341	38	—	—	—	—	22.409	64
Odsetki od rachunków w banku i P. K. O	1.249	70	630	—	986	24	132	65	1.508	65	—	—
Podjęte z Banku	—	—	100	—	100	—	17.330	—	31.801	98	44.159	76
Zwrot wydatków na Kolumnię w Rabce	—	—	—	—	63	74	—	—	—	—	—	—
Czynsz za klinikę pedyatr.	14.000	—	14.000	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—
Za realiz. książeczki wki.	—	—	—	—	16.965	80	—	—	—	—	—	—
	18.342	22	24.051	62	67.581	54	18.342	22	34.051	62	67.581	54

Kontrolorowie: Edward Pompa, Józef Służkowski.

Majątek Towarz. Opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie z końcem 1916 roku.

I. Nieruchomości: Towarzystwo Opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie jest właścicielem:

A) realności w **Krakowie** w narożniku ul. Kopernika i ul. Strzeleckiej Dz. VI l. spis. 39, l. w. h. 119 o obszarze 4.623,36 m².

B) realności w **Krakowie** przy ul. Strzeleckiej Dz. VI l. or. 4 l. w. h. 120 o obszarze 2.914 m².

(Na gruntach obu realności A i B znajdują się budynki murowane mieszczące szpital pod wezwaniem św. Ludwika z kompletnem urządzeniem dla 120 chorych).

Na powyższych realnościach A i B ciążyą długi:

1. Bezprocentowa pożyczka krajowa z r. 1874 20.000 Kor.

2. Pożyczka Banku krajowego, zaciągnięta w roku 1897 w kwocie 24.000 Kor., po spłaceniu rat z końcem roku 1916 zmniejszona do kwoty 16.313 K 32 h.

C) parceli gruntowej w **Rabce**, oznaczonej w księgach katastralnych l. 120/3 o obszarze 6.860 m². (Na gruncie tym stoi budynek piętrowy, drewniany, jako Kolonia lecznicza dla dzieci skrofulicznych i zagrożonych gruźlicą z kompletnem urządzeniem na 100 dzieci).

D) parceli gruntowej w **Rabce**, oznaczonej w księgach katastralnych l. 120/4 o obszarze 5.586 m².

II. Fundusze w walorach, książeczkach ^o/_o i gotówce:

Fundusze Towarzystwa	89.308 K. 37 h.
„ Szpitala św. Ludwika	49.407 „ 17 „
„ Kolonii leczniczej w Rabce	81.193 „ 50 „
Razem	219.909 K. 04 h.
Fundusze zostające w zarządzie Towarzystwa	5.221 K. 13 h.
Ogółem	225.130 K. 17 h.

Wykaz szczegółowy
funduszków w walorach, książeczkach $\%$ i gotówce:

	K.	h.
Fundusze Towarzystwa :		
Fundusz żelazny rekonwalescentów . . .	20.000	—
„ „ jub. prof. Jakubowskiego . . .	5.000	—
„ „ imienia Andrzejka . . .	500	—
„ dyspozycyjny chorej służby . . .	7.654	28
„ „ w banku krajow. . .	1.522	—
„ „ w banku galic. dla handlu i przemysłu . . .	41.766	50
„ „ w walorach . . .	12.000	—
„ bieżący w poczt. Kasie oszcz. . .	865	59
	89.308	37
Fundusze Szpitala św. Ludwika :		
Fundusz żelazny Schindlera Józefa . . .	4.000	—
„ „ hr. Wodzickich Józefów . . .	4.000	—
„ dyspozycyjny w walorach . . .	22.000	—
„ „ w Bankach . . .	14.261	50
Gotówka w kasie Dyrektora szpitala . . .	3.145	67
„ „ Zarządu gospodarczego . . .	2.000	—
	49.407	17
Fundusze Kolonii leczniczej w Rabce :		
Fundusz żelazny Bezimiennego	4.800	—
„ „ Stasia Bujaka	600	—
„ „ Chronowskich	2.300	—
„ „ Federowiczowej	2.400	—
„ „ Jakubowskiego	38.000	—
„ „ Langowej	700	—
„ „ Łepkowskich	2.000	—
„ „ A. Teichmanowej	1.200	—
„ „ Tyszkiewiczza	2.000	—
„ „ Zieleniewskiego	2.000	—
„ dyspozycyjny w walorach	14.000	—
„ „ w Bankach	11.193	50
	81.193	50
Fundusze zostające w zarządzie Tow. :		
Fundacya Edwarda Urbana na Kolonię w Rabce poruczona przez c. k. Namiest.	2.200	—
Na budowę kaplicy w Rabce	3.021	13
	5.221	13

Sprawozdanie ze szpitala św. Ludwika.

(Rok istnienia 39, 40, 41).

(Łóżek 120. — Telefonu nr. 170).

Dożywotni kurator szpitala :

Vacat.

PERSONAL LEKARSKI

z końcem roku 1916.

I. Klinika pedyatryczna.

Profesor i kierownik kliniki: Dr. Ksawery Lewkowicz.

I. Asystent: Dr. Władysław Bujak.

II. Asystent: Dr. Kazimierz Dadej (obecnie w służbie wojsk.).

Demonstrator: Czesław Karwowski.

II. Oddziały szpitalne.

Dyrektor szpitala: Dr. Otokar Lang.

Prymaryusz: Prof. Dr. Ksawery Lewkowicz.

Sekundaryusze: Dr. Władysław Bujak.

Dr. Zofia Wyżykowska-Michejdzina.

Dr. Julian Czyrniański.

Siostry Miłosierdzia

zajmują się gospodarstwem domowym i pielęgowaniem chorych.

Siostra przełożona 1

Siostr dozoruujących chorych 6

„ przy gospodarstwie 3

Służba niższa

z końcem roku 1916 wyłącznie żeńska.

Osób 28, z tych 16 posługaczek na salach chorych.

Sprawozdanie statystyczne.

Skorowidz ruchu chorych z ubiegłych lat:

W latach	Zgłosiło się do ambulatoryum	Przyjęto do stałego leczenia się w szpitalu		Razem
		osesków	dzieci od 1—12	
Od roku 1876—1900	88.068	3.286	20.924	24.210
1901	5.474	242	977	1.219
1902	5.648	260	1.067	1.328
1903	6.229	253	1.071	1.324
1904	6.335	216	1.066	1.282
1905	6.134	231	812	1.043
1906	6.380	263	1.066	1.329
1907	5.047	248	867	1.115
1908	5.252	254	992	1.246
1909	5.635	246	979	1.225
1910	5.095	304	1.183	1.487
1911	4.302	274	1.175	1.449
1912	4.328	242	1.096	1.338
1913	5.082	239	1.172	1.411
1914	5.082	122	770	892
1915	3.332	111	631	742
1916	4.066	96	814	910

Wykaz ogólny ruchu chorych w roku 1914—1916:

Do ambulatoryum kliniki pedyatrycznej, w celu zasięgnięcia porady lekarskiej, zgłosiło się dzieci:

w r. 1914 . . . 5082,   w r. 1915 . . . 3332,   w r. 1916 . . . 4066,

z których do stałego leczenia przyjęto:

w r. 1914 . . . 892,   w r. 1915 . . . 742,   w r. 1916 . . . 910.

Stan liczebny dzieci leczonych stale był następujący:

a) Dzieci starszych od 1—12 lat:

Pozostało z r. 1913	63	} 833	} 2378
Przyjęto w r. 1914	770		
Pozostało z r. 1914	40	} 671	
Przyjęto w r. 1915	631		
Pozostało z r. 1915	60	} 874	
Przyjęto w r. 1916	814		

b) Dzieci karmionych piersią:

Pozostało z r. 1913	16	} 138	} 367
Przyjęto w r. 1914	122		
Pozostało z r. 1914	9	} 120	
Przyjęto w r. 1915	111		
Pozostało z r. 1915	13	} 109	
Przyjęto w r. 1916	96		

WYNIKI LECZENIA.

A) U dzieci od 1—12 lat na oddziałach I—IV.

Rok	Było z początkiem roku		Przybyło		Wyszło wyleczonych		Zmarło		Pozostało z końcem roku	
	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.
1914	29	34	414	356	345	306	74	68	24	16
1915	24	16	319	312	266	243	51	51	26	34
1916	20	34	421	393	326	314	82	86	39	27
Razem	79	84	1154	1061	937	863	207	205	89	77
	163		2215		1800		412		166	
	2378									

Śmiertelność dzieci od 1—12 roku życia:

r. 1914	. . .	17,04%
r. 1915	. . .	15,20%
r. 1916	. . .	19,22%

B) U dzieci w pierwszym roku życia na oddziale V.

(Karmionych piersią i żywionych sztucznie).

Rok	Było z początkiem roku		Przybyło		Wyszło wyleczonych		Zmarło		Pozostało z końcem roku	
	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.	chł.	dz.
1914	7	9	66	56	27	34	42	26	4	5
1915	4	5	66	45	33	22	27	22	7	6
1916	7	6	56	40	23	20	35	20	2	6
Razem	18	20	188	141	89	76	104	68	13	17
	38		329		165		172		30	
	367									

Śmiertelność dzieci w pierwszym roku życia:

r. 1914	. . .	49,27%
r. 1915	. . .	40,83%
r. 1916	. . .	50,45%

WYKAZ CHORÓB DZIECI

wypuszczonych ze szpitala i zmarłych w latach: 1914, 1915, 1916.

	wypusz- czono	zmarło	wypusz- czono	zmarło
1) Z chorobami zakaźnymi:				
tyfus brzuszny	66	8		
odra	43	18		
płonica	447	76		
błonica	373	84		
czerwonka	129	26		
nagminne zapalenie opon mózgowych	29	10		
inne choroby zakaźne	55	12	1142	234
2) gruźlica:				
gruźlica płuc	34	21		
„ innych narządów i zotły	89	54	123	75
3) zapalenie płuc włóknikowe	67	11		
inne choroby ostre narządu oddechowego	120	18		
choroby ostre narządu pokarmowego	55	10		
zapalenie wyrostka robaczkowego	3	1		
uszkodzenia i obrażenia	1	1		
nowotwory złośliwe	3	2		
inne choroby na oddziale wewnętrznym i chirurgicznym	286	60	535	103
		razem	1800	412
4) u dzieci w pierwszym roku życia			165	172
		ogółem	1965	584

Sprawozdanie z czynności naukowych.

Rok 1914.

WYKŁADY i DEMONSTRACYE.

Prof. Dr. Lewkowicz: Demonstracye w Towarzystwie
lekarzkiem krakowskiem dnia 18 Marca 1914.

- a) Przypadek mongolizmu.
- b) Przypadek zarośnięcia worka sercowego na tle gruźlicy
(z elektrokardiogramem).
- c) Przypadek zapalenia pneumokokkowego otrzewnej (z wy-
kładem).

Demonstracya w Tow. lek. krak. 24 Czerwca 1914.

- d) Przypadek zapalenia mięsakowego opon, Omówienie obja-
wów klinicznych (Prof. Ciechanowski demonstrował od-
nośny preparat anatomiczny).

Dr. Bujak: Demonstracye w Tow. lekar. krak: Przypa-
dek zapalenia wybroczynowego opony twardej (18/3 1914).

Tenże: Demonstracja preparatu anatomicznego z przypadku zapalenia wybroczynowego opony twardej oraz dziewczynki z gruźlicą płuc głównie lewostronną leczonej sztuczną odmą piersiową (Tow. lek. krak. 22/4 1914).

Dr. D a d e j: Przypadek białkomoczu ortotycznego typu Jahlego (Tow. lek. krak. 22/4 1914).

PRACE DRUKIEM.

Dr. O t o k a r L a n g: W sprawie leczenia gruźlicy wieku dziecięcego w zdrojowiskach solankowych (Wykład na III zjeździe balneologów polskich w Krakowie dnia 5 Maja 1914) Przegląd lekarski 1914. Nr. 31.

Prof. Dr. L e w k o w i c z: Zaburzenia odżywiania niemowląt. Przegląd lekarski 1914. Nr. 19 i 20.

Rok 1915.

WYKŁADY:

Prof. Dr. L e w k o w i c z: O leczeniu nagminnego zapalenia opon dokomorowemi i namózgowemi wstrzykiwaniami surowicy swoistej. Tow. lek. krak. 10/3 1915. (To samo drukiem: przegl. lek. Nr. (i 2 1916).

über die Behandlung der epidemischen Genickstarre mit intrakamerale und epicerebralen Seruminjektionen.

Posiedzenie naukowe lekarzy wojsk. twierdzy krakowskiej 27/3 1915.

(To samo drukiem: Wiener klin. Wochenschrift Nr. 8. 1916.).

Rok 1916.

WYKŁADY:

Prof. Dr. L e w k o w i c z: Leczenie nagminnego zapalenia opon dokomorowemi wstrzykiwaniami surowicy, Patogeneza choroby. Znaczenie uodpornienia czynnego. Tow. lek. krak. 28/6 1916.

Tenże: Die Behandlung der epidemischen Genickstarre mit intrakamerale Seruminjektionen. Patogenese der Krankheit. Bedeutung der aktiven Immunisierung. Posiedzenie naukowe lekarzy wojsk. twierdzy krak. 24/6. 1916.

SPRAWOZDANIE

z kolonii leczniczej dla dzieci skrofulicznych w Rabce

pod św. Józefem

Rok istnienia 28, 29, 30.

(łóżek 100).

Dożywotni kurator kolonii:
vacat.

*Kierownik biura przyjęcia w Krakowie i lekarz ordynujący
podczas pobytu dzieci w Rabce:*

Dr Otokar Lang.

Gospodarstwem i dozorowaniem dzieci zajmują się:

Siostry Miłosierdzia (wysyłane z Krakowa) 4. Służba niższa:
służące 4, stróżów 2.

Skorowidz ruchu dzieci z ubiegłych lat:

Okres I-szy w dawnej kolonii:	chłopców	dziewcząt	razem	dni pob.
od r. 1887—1903	577 +	729 =	1.306 —	55.460
Okres II-gi w nowej kolonii:				
1904	63 +	78 =	141 —	2406.
1905	78 +	83 =	161 —	7.318
1906	81 +	85 =	166 —	7.474
1907	80 +	93 =	173 —	7.680
1908	90 +	87 =	177 —	5.532
1909	77 +	74 =	151 —	6.348
1910	29 +	30 =	59 —	3.363
1911	42 +	44 =	86 —	4.902
1912	52 +	56 =	108 —	5.340
1913	71 +	80 =	151 —	6.647
1914	61 +	77 =	138 —	6.488
1916	76 +	107 =	183 —	5.854
Razem	1.377 +	1.623 =	3.000 —	128.610

SPRAWOZDANIE

z czynności komitetu Towarzystwa i Zarządu kolonii

Bal rabczański, który się odbył w styczniu 1914 r. pod przewodnictwem J. W. Ks. Kazimierzowej Lubomirskiej przyniósł tak pokaźny dochód, że Komitet postanowił urządzać trzy sezony lecznicze w Rabce, by jaknajwiększa ilość dzieci korzy, stać mogła z kuracyi zdrojowo-kąpielowej. Kierownictwo biura przyjmowania dzieci objął Dr O. Lang. Śp. prof. Jakubowski brał czynny udział w pracach przygotowawczych do sezonu. Wojna wybuchła w czasie, gdy już druga partya dzieci bawiła w Rabce. Ordynator Kolonii, Dr Lang został z dniem 1 sierpnia 1914 r. powołany do służby wojskowej; opiekę lekarską nad dziećmi objął śp. prof. Jakubowski, który, jako kurator, bawił podówczas w kolonii. Powrót dziatwy do Krakowa, po uzyskaniu pozwolenia ze strony Komendy twierdzy odbył się pośród pewnych trudności i niedogodności. O urządzeniu trzeciego sezonu nie można już było myśleć. W roku 1915 sytuacja w mieście i kraju nie pozwalała na wysłanie dzieci do Rabki.

W roku 1916, po pokonaniu licznych trudności, urządzono w Kolonii 2 sezony lecznicze. Ze względu na anormalne warunki i zaostrzone przepisy sanitarne, wysłano do Kolonii wyłącznie dzieci z miasta Krakowa. Wydział Towarzystwa doznał w pracy swej gorącego poparcia ze strony ksiązęco-biskupiego komitetu, Ks. Surowiaka prezesa Kółka rolniczego w Rabce Dyrekcyi c. k. kolei państwowej i rabczańskiego Zarządu zdrojowego. Czynności lekarskie w Koloni objął zastępczo p. Dr August Kwaśnicki. Wszystkim instytucjom i osobom, które łaskawie przyszły komitetowi z pomocą, składamy na tem miejscu serdeczne „Bóg zapłać“.

W roku 1914 przebywało w kolonii leczniczej:

W I. sezonie:		chłopców	dziewcząt	razem	dni pobytu
Od 25 maja do 4 lipca (przez dni 40)	.	21	+	29	= 50 2000
W II. sezonie:					
Od 7 lipca do 27 sierpnia (przez dni 51)		40	+	48	= 88 4488
Ogółem		61	+	77	= 138 6488

W roku 1916 przebywało w kolonii leczniczej:

W I. sezonie:		chłopców	dziewcząt	razem	dni pobytu
Od 27 czerwca do 31 lipca (przez dni 34)		48	+	43	= 91 3094
W II. sezonie:					
Od 5 sierpnia do 4 września (przez dni 30)		28	+	64	= 92 2760
Ogółem		76	+	107	= 183 5854

DOCHODY. Rachunki Kolonii leczniczej w Rabce za lata 1914, 1915 i 1916. WYDATKI.

	1914		1915		1916	
	K	h	K	h	K	h
Salda	—	—	—	—	—	—
Dochód z balu Opiekunek w dniu kwiatka	7.221	37	4.584	67	5.760	73
Ofiary przygodne	—	—	—	—	3.001	—
Zasiłki: Wydział krajowy Gmina m. Podgórze	600	40	782	18	1.127	94
Rada powiatowa krakowska	300	—	—	—	—	09
Powiatowa Kasa Oszczędności	50	—	—	—	—	—
Kasa Oszczędności m. Krakowa	—	—	200	—	—	—
Towarzystwo Wzajemni. Ubezpieczeń	—	—	—	—	300	—
Odsutki od funduszów żelaznych	1.882	38	2.662	90	2.251	85
Odsutki od funduszów dyspozycyjnych	859	72	842	96	876	93
Odsutki od rachunków bieżących w bankach	226	91	231	75	196	10
Transakcyjne: Realizacja książeczek wkładow.	9.491	03	—	—	5.766	27
Zwroty	2.227	95	—	—	322	20
Podjęto z banku z fund. dyspozycyjnego	1.000	—	—	—	—	—
	23.949	76	9.304	46	19.902	38
	—	—	—	—	—	—
Asekuracje	—	—	—	—	—	—
Konserwacja budynków	299	95	299	95	299	95
Honoraria	550	—	550	—	600	80
Wydatki kancelaryjne	225	36	225	36	143	40
Zywnienie	4.820	54	4.820	54	6.614	84
Bielizna i pranie	333	22	333	22	40	04
Utrzymanie inwentarza	444	49	444	49	347	—
Wyplata sług	460	—	460	—	393	—
Opat i światło	483	94	483	94	345	29
Podróże, apteka, kąpiele	616	77	616	77	867	22
Wydatki nadzwyczajne	72	—	72	—	14	—
Wydatki bankowe, stemple i t. d.	—	—	8	07	—	40
Transakcyjne: Za zakupione i zawinkulowane listy zastawne	10.091	03	1.800	—	6.678	26
Dopisane odsutki	859	72	842	96	876	93
Złożono na fundusz chorej służby	100	—	100	—	100	—
Salda	4.584	67	5.760	—	2.620	50
	23.949	76	9.304	46	19.902	38

Kontrolorowie: Edward Pompa. Józef Strzyżowski.

№	Имя	№	№	№	№	№	№	№	№
1	Иванов Иван	1000	—	—	—	—	—	—	—
2	Петров Петр	2000	—	—	—	—	—	—	—
3	Сидоров Сид	3000	—	—	—	—	—	—	—
4	Климов Кли	4000	—	—	—	—	—	—	—
5	Васильев Вас	5000	—	—	—	—	—	—	—
6	Попов Поп	6000	—	—	—	—	—	—	—
7	Смирнов Смир	7000	—	—	—	—	—	—	—
8	Морозов Мор	8000	—	—	—	—	—	—	—
9	Михайлов Мих	9000	—	—	—	—	—	—	—
10	Ильин Иль	10000	—	—	—	—	—	—	—
11	Кузнецов Куз	11000	—	—	—	—	—	—	—
12	Лебедев Леб	12000	—	—	—	—	—	—	—
13	Зайцев Зай	13000	—	—	—	—	—	—	—
14	Соколов Соко	14000	—	—	—	—	—	—	—
15	Борисов Бори	15000	—	—	—	—	—	—	—
16	Воробьев Вор	16000	—	—	—	—	—	—	—
17	Александров Ал	17000	—	—	—	—	—	—	—
18	Королев Коро	18000	—	—	—	—	—	—	—
19	Виноградов В	19000	—	—	—	—	—	—	—
20	Павлов Пав	20000	—	—	—	—	—	—	—
21	Семенов Семен	21000	—	—	—	—	—	—	—
22	Мухоморов Мух	22000	—	—	—	—	—	—	—
23	Безруков Без	23000	—	—	—	—	—	—	—
24	Воронцов Воро	24000	—	—	—	—	—	—	—
25	Свиридов Сви	25000	—	—	—	—	—	—	—
26	Петухов Пет	26000	—	—	—	—	—	—	—
27	Крылов Кры	27000	—	—	—	—	—	—	—
28	Ларионов Лар	28000	—	—	—	—	—	—	—
29	Шевырев Шев	29000	—	—	—	—	—	—	—
30	Полухин Пол	30000	—	—	—	—	—	—	—
31	Воронцов Воро	31000	—	—	—	—	—	—	—
32	Свиридов Сви	32000	—	—	—	—	—	—	—
33	Петухов Пет	33000	—	—	—	—	—	—	—
34	Крылов Кры	34000	—	—	—	—	—	—	—
35	Ларионов Лар	35000	—	—	—	—	—	—	—
36	Шевырев Шев	36000	—	—	—	—	—	—	—
37	Полухин Пол	37000	—	—	—	—	—	—	—
38	Воронцов Воро	38000	—	—	—	—	—	—	—
39	Свиридов Сви	39000	—	—	—	—	—	—	—
40	Петухов Пет	40000	—	—	—	—	—	—	—
41	Крылов Кры	41000	—	—	—	—	—	—	—
42	Ларионов Лар	42000	—	—	—	—	—	—	—
43	Шевырев Шев	43000	—	—	—	—	—	—	—
44	Полухин Пол	44000	—	—	—	—	—	—	—
45	Воронцов Воро	45000	—	—	—	—	—	—	—
46	Свиридов Сви	46000	—	—	—	—	—	—	—
47	Петухов Пет	47000	—	—	—	—	—	—	—
48	Крылов Кры	48000	—	—	—	—	—	—	—
49	Ларионов Лар	49000	—	—	—	—	—	—	—
50	Шевырев Шев	50000	—	—	—	—	—	—	—

Итого: 50 человек, сумма 500000 руб.